FUNG. FORMANN: Fung. formann har nå plikt til å gjöre oppmerksom på at Stortingets möte begynner kl. 10. Vi har enda en sak på dagsordenen, men jeg går ut fra at de fleste medlemmer av denne komite kan sitte noe utover möteinnkallingen.

KNUT FRYDENLUND: Når det gjelder det som ble sagt både av representanten Benkow og representanten Örnhöi, vil jeg si at hvis man leser referatet, vil man se at min henvisning her var til omgangen med opplysninger man får fra utenlandske ambassader. Jeg mener det er av helt avgjörende betydning for Norge at man ikke bruker slike opplysninger i den interne norske debatt, og det er bakgrunnen for at vi selv har avholdt oss fra å bringe inn synspunkter som vi har fått i internasjonal sammenheng eller ved omgang av ambassadörer her i Oslo.

For å följge opp det spörsmålet som Reiulf Steen stilte, vil jeg si at vår kritikk her er ikke rettet mot Regjeringens åpenhet. Min kritikk går ut på at når vi skal innföre en så vesentlig ny praksis i infrastrukturarbeidet som det er å spesifisere postene, som er nytt i Norge og i NATO-sammenheng, og som er et brudd på tidligere regler, er det en så viktig sak at den burde vært dröftet med forsvarskomiteen på forhånd. Det er mitt poeng.

JOHAN J. JAKOBSEN: Bare kort: Jeg oppfattet Frydenlund slik i et tidligere innlegg at han önsket å gjöre det kjent at det også har kommet kritiske merknader rettet mot Regjeringens handlemåte. Jeg oppfattet ikke Frydenlund slik at det her var snakk om kildehenvisning, men at det var en generell betraktning. Jeg håper heller ikke at jeg har formulert meg på en slik måte at det var snakk om å oppgi kilden, i dette tilfellet den nederlandske ambassade.

Det jeg fant grunn til å understreke, og som jeg ser som et paradoks i denne situasjonen, som dreier seg om kontakt og informasjon mellom regjering og storting, er at denne kritikk, som er den eneste kritikk jeg har vært i stand til å registrere, dreier seg om et spörsmål om informasjon, en spesifisering, altså en saksopplysning. Jeg har ikke tatt stilling til hvorvidt det ville være klokt av Regjeringen på forhånd å dröfte dette spörsmålet med opposisjonen, men jeg synes det er et paradoks at den kritikk som påberopes, dreier seg om en ekstra saksopplysning.

KNUT FRYDENLUND: Det er en total misforståelse. Det er omfanget av den saken som behandles -

FUNG. FORMANN: Om forlatelse! Jeg må be om at man forlanger ordet hvis man föler trang til å fortsette diskusjonen.

THOR KNUDSEN: Det er bare en faktisk opplysning i tilknytning til at forsvarskomiteen er brakt inn i denne saken, ettersom jeg er medlem av forsvarskomiteen. Jeg er ikke kjent med at det på noe tidspunkt fra noe medlem av komiteen under behandlingen av denne saken ble reist önske om å bli informert om utenlandske reaksjoner på en norsk debatt.

FUNG: FORMANN: Forsvarsminister Sjaastad har fått et spörsmål fra Bondevik - eller var det fra Jakobsen?

STATSRÅD ANDERS C. SJAASTAD: Jeg fikk inntrykk av at vi skulle ta det til slutt, som en egen sak.

FUNG. FORMANN: Jeg synes at Sjaastad kan svare på det nå og eventuelt på spörsmålet om infrastrukturprogrammet i fremtiden, som er brakt opp her, siden det er forsvarsministerens område.

STATSRÅD ANDERS C. SJAASTAD: Det var det förste jeg hadde tenkt å svare på, men jeg svarer gjerne på begge spörsmålene.

La meg först få sitere fra det nederlandske PM på engelsk, idet det er overbrakt på engelsk:

"It is surprising to find that in the Norwegian defence budget a separate item "infrastructure INF" has been introduced."

Det er faktisk ikke riktig.

Det som skjedde i forbindelse med St. prp. nr. 120, var følgende:

Man hadde en rammeökning på den forrige langtidsplanen for infrastrukturbudsjettet i NATO. Dette skjedde midtveis. Dette programmet löp fra 1975 til 1979. En rammeökning ble derfor lagt fram for Stortinget i forbindelse med den neste aktuelle delproposisjon. Det ble da sagt til Stortinget at rammeökningen gjaldt visse höyt prioriterte tiltak. Dette var altså en generell rammeökning av det löpende program.

I forsvarsministermötet i mai 1981 kom man fram til en öremerket rammeökning av det löpende infrastrukturprogrammet for 1980-84, idet man ikke ble enig om noen generell rammeökning. Utgangspunktet var et önske om en generell rammeökning, som særlig vest-tyskerne satte seg imot. Man ble da enig om et kompromiss, at man fikk en öremerket rammeökning som skulle gå til forberedelse av rakettanlegg. Det som da var Regjeringens problemstilling i forbindelse med St. prp. nr. 120, var gjennom fremleggelsen å si til Stortinget at man hadde fått en rammeökning av det löpende 5-årsprogrammet. Det var altså en öremerket rammeökning, og det var da umulig ikke å si hva den var öremerket til.

Når det gjelder de årlige proposisjoner, både budsjettproposisjoner og de som har med de enkelte deler å gjöre, har det aldri vært spesifisert hva som går til de enkelte anlegg i utlandet, og det er heller ingen grunn til å endre denne praksis.

I debatten i forbindelse med Innst. S. nr. 312, som var forsvarskomiteens innstilling til St. prp. nr. 120, ble det krevet at når man kom fram til budsjettbehandlingen av forsvarsbudsjettet for 1983, måtte man være i stand til å identifisere hva som skulle gå til raketter, og derfor fant Regjeringen det riktig å ta med i teksten en opplysning om anslagsvis 3 mill. kr. til dette formål for 1983. Men i selve oppstillingen i grunnlaget for votering, fremkommer det kun en nettopost som er blitt anslått til ca. 328,5 mill. kr., som Norge får i overskudd fra NATO. Det er således ingen grunn til å fravike den 30-årige praksis når det gjelder ikke å spesifisere de enkelte delbudsjetter, og det er ingen planer om å gjöre det heller.

Så til det som er skjedd i forsvarskomiteen. Jeg mötte i forsvarskomiteen ved flere anledninger i forbindelse med komiteens behandling av

St. prp. nr. 120, og jeg opplyste da at det var pålöpt et belöp på Norges konto. Det jeg har sagt til massemedia, etter at det ble fremstilt i massemedia som at jeg hadde holdt tilbake opplysninger fra komiteen, er at jeg var sikker på at dette ville fremgå av referatet i komiteen. Jeg var tidligere blitt kjent med at det ville fremgå av komiteens referat at jeg gav disse opplysningene. Nå er det aldri noe stenografisk referat fra mötene i forsvarskomiteen, men i denne komite föler jeg trang til å si at på et tidspunkt i möte i den angjeldende komite ble det uttrykkelig sagt: Ja, men vi har jo betalt allerede! Nå er ikke ordet "betalt" riktig, for vi betaler i virkeligheten ikke. Det riktige er at vår konto blir belastet for det vi skylder, og så blir det foretatt en avregning.

Ettersom dette nå ikke foregår i den rette komite, synes jeg det er litt vanskelig å gå mer i detaljer om saken, men jeg föler meg ganske viss på - også med basis i et referat som jeg har forstått foreligger fra det angjeldende komitemöte - at komiteen har fått vite hva som er pålöpt.

FUNG. FORMANN: Jeg vet ikke om denne saken gir foranledning for noen spesiell debatt her, men Frydenlund skal få ordet til en meget kort merknad.

KNUT FRYDENLUND: Det er en faktisk opplysning:

Forsvarsministeren sier at det kan dokumenteres fra det interne referat - altså fra sekretærens private referat - at det er riktig det han har sagt. Det var to möter, og det eksisterende referat refererer bare fra det siste. Jeg spurte så hvorfor det ikke var referat fra det förste, og han svarte: Det var helt umulig å skjönne hva forsvarets ledelse mente og sa! Det var den situasjon vi befant oss i den gangen.

Fra det andre mötet er det referert to ord, to stikkord: pålöpne omkostninger. Det står i referatet, og det er ingen som har bestridt at det er pålöpt omkostninger, men det som saken gjelder, er forsvarsministerens informasjon til komiteen etter saksordförer Öens utallige henvendelser: Har vi betalt noe? Har vi fått noen regninger? På det ble det svart benektende. Det er det som står i innstillingen. Det er også det som en samlet komite har sluttet seg til.

FUNG. FORMANN: Formannen vil anmode om at den interne debatt i forsvarskomiteen föres mellom forsvarskomiteens medlemmer i forsvarskomiteen hvis det er uenighet om noe.

STATSMINISTER KÅRE WILLOCH: Bare en kort bemerkning i forbindelse med formannens bekymring over muligheten for å få en uheldig samarbeidsatmosfære omkring disse spörsmål. Jeg må si at jeg deler denne bekymring, men jeg må få legge til at avisene behöver ikke informasjon fra Regjeringen for å finne ut hva Regjeringen i mange tilfeller har mottatt av henvendelser og synspunkter. Jeg går ut fra at stortingsrepresentantene er klar over at når noe kommer ut, er ikke det noe bevis for noen lekkasje fra Regjeringens side. Avisene har et omfattende informasjonsnett, og det ville være kjedelig hvis alle skriveriene av denne art skulle bli oppfattet som uttrykk for illojalitet fra Regjeringens side. Skulle man tro det, ville det vanskeliggjöre samarbeidsatmosfæren, men det er det liten grunn til.

FUNG. FORMANN: Jeg anser debatten om denne sak for avsluttet. -

UTENRIKSMINISTER SVENN STRAY: Jeg hadde tenkt å si noen avsluttende bemerkninger.

I tilslutning til det statsministeren nå sa, vil jeg meget sterkt tilbakevise at det fra Regjeringens side - og dette måtte kanskje först og fremst være rettet til utenriksministeren - på spinkelt grunnlag vedvarende skulle være gitt gal orientering eller gal lekkasje til allmenheten om de utenlandske makters bekymring. Det er overhodet ikke riktig. Hvis man skal si noe, er det heller at vi ikke har sagt noen ting om dette. Det eneste som er sagt, er faktisk dette som statssekretær Berg sa på sin pressebriefing, at det på SCG-mötet var kommet til uttrykk dyp uro over den debatt som hadde utviklet seg i Norge om dette spörsmål. Det er helt vanlig at man gir slike referater fra slike möter, og jeg vil også si at dette er ikke et hvilket som helst slags möte, men det organ som er opprettet i NATO for å stelle nettopp med disse spörsmålene om rakettene og forhandlingene i Genève.

Ellers vil jeg bare også si at det jeg

uttalte om taushetsplikten, var at det i beste fall var tvilsomt hvilken taushetsplikt som gjelder. Man skal her være klar over at det ikke dreier seg om hemmelige dokumenter, men bare konfidensielle, fortrolige dokumenter. I den paragraf som omhandler dette i reglementet, står det:

> "Representantene har taushetsplikt for alle saker som behandles for lukkede dörer i Stortinget eller avdelingene, og dessuten for behandlingen av slike saker i komiteene."

Det står ikke behandling av saker, men av "slike saker" i komiteene, og jeg fastholder derfor min påstand om at i beste fall er spörsmålet om taushetsplikten tvilsomt.

FUNG. FORMANN: Jeg må be om at utenriksministeren leser det formular han selv undertegnet som stortingsrepresentant da han förste gang kom til dette huset.

(KL) UTENRIKSMINISTER SVENN STRAY: Det dreier seg om hemmelige saker.

FUNG. FORMANN: Det dreier seg også om graderte dokumenter. Når dokumenter er gradert i henhold til sikkerhetsinstruksen, er det ingen tvil om at stortingsrepresentantene har den samme plikt til å holde dem hemmelige som alle andre som får slike dokumenter i hendene. Jeg er forbløffet over at man nå akter å lempe på denne praksis.

Sak nr. 2.

Redegjørelse ved utenriksministeren om undertegnelse av Havrettstraktaten.

(AGO) UTENRIKSMINISTER SVENN STRAY: Jeg hadde egentlig tenkt at denne saken kunne tas opp i et fellesmøte mellom den utvidede utenrikskomite og sjøfarts- og fiskerikomiteen, men siden man skulle ha dette møtet i dag, syntes jeg det var riktig å ta den med nå, så får jeg heller nevne dette for sjøfarts- og fiskerikomiteen separat. Det gjelder norsk undertegning av havrettskonvensjonen.

FNs havrettskonvensjon, som ble vedtatt med stort flertall i New York i slutten av april i år, er nå klar til undertegning. Undertegningen skal finne sted på Jamaica i tidsrommet 6.-10. desember.

Forhandlingene, som nå er sluttført, har vart i en årrekke - de startet allerede i 1974 - og havrettskonvensjonen og dens ni vedlegg utgjør en svært omfattende traktat. Den spenner fra de mer tradisjonelle deler av havets folkerett som sjøterritoriets utstrekning og gjennomfart i sjøterritoriet og i streder, til nyskapninger som 200 mils økonomiske soner og et regelverk for utnyttelse av mineralrikdommer på de store havdyp utenfor de nasjonale kontinentalsokler. Konvensjonen fastsetter videre rettigheter og forpliktelser når det gjelder ressursutnyttelse i havet og på havbunnen, bestemmelser om forskningsvirksomhet og regler om vern av det marine miljø.

Fra et norsk synspunkt må det foreliggende resultat karakteriseres som tilfredsstillende. Den mest iøynefallende fordel er at prinsippet om 200 mils økonomiske soner blir folkerettslig formalisert. Norske skipsfartsinteresser er vel ivaretatt i de deler av konvensjonsutkastet som omhandler de mer tradisjonelle sider ved havets folkerett. Det samme gjelder for våre sokkelinteresser. Delelinjebestemmelsene er slik ut-

(AGO) formet at de i rimelig grad imøtekommer norske interesser. Visse generelle forhold, som ønsket om å styrke FNs rolle og prestisje og vår interesse av å fremme internasjonale rettsordninger og bidra til internasjonal stabilitet, taler i samme retning.

Når det gjelder de øvrige lands holdning til havrettskonvensjonen, skal jeg få opplyse følgende:

Havrettskonferansen maktet dessverre ikke å nå fram til konsensus eller samstemmighet. Fire land stemte imot konvensjonen, og 17 land avholdt seg fra å stemme. USA, som var blant de land som stemte imot konvensjonen, fastholder sitt standpunkt og kommer ikke til å undertegne. Flere av de land som avholdt seg under avstemningen, har nå meddelt at de kommer til å undertegne konvensjonen. Det gjelder bl.a. Sovjetunionen og de østeuropeiske land. Storbritannia og Forbundsrepublikken Tysklands holdning er ennå ikke avklart. Frankrike og Japan stemte for konvensjonen, og begge land tar sikte på å undertegne. Av mindre EF-land har i tillegg til Danmark også Irland og Hellas meddelt at de vil undertegne. Andre mindre vesteuropeiske stater vil likeledes undertegne konvensjonen. De øvrige nordiske land har meddelt at de kommer til å undertegne konvensjonen.

Regjeringen har for sin del kommet til at Norge bør undertegne havrettskonvensjonen på den forestående undertegningssesjon på Jamaica. Konvensjonen vil på Norges vegne bli undertegnet av havrettsdelegasjonens formann, ambassadør Jens Evensen.

Før ratifikasjon vil Stortinget få saken fremlagt på vanlig måte.

FUNG. FORMANN: Er det noen som har bemerkninger? Hvis ikke, tar vi Regjeringens meddelelse til etterretning.

Møtet hevet kl. 10.05.